

Α' Αθηναϊκή Συμμαχία
(Συμμαχία της Δήλου)
και Β' Αθηναϊκή
Συμμαχία

Α' Αθηναϊκή Συμμαχία

- Η Πρώτη Αθηναϊκή συμμαχία πήρε σάρκα και οστά τον 3ο χρόνο μετά τη Ναυμαχία της Σαλαμίνας 478/7 π.Χ και επικεφαλής της τέθηκε η Αθήνα.

Τη συμμαχία αποτελούσαν: η Εύβοια, οι πόλεις της Χαλκιδικής, οι περισσότερες Κυκλάδες, η Σάμος, η Χίος, η Μυτιλήνη και πολλές πόλεις της Μ. Ασίας και της Προποντίδας. Σκοπός της ήταν η εξασφάλιση της ανεξαρτησίας των πόλεων που συμμετείχαν από τον περσικό κίνδυνο.

- Τα μέλη της Συμμαχίας ορκίστηκαν να έχουν κοινούς φίλους και εχθρούς και πέταξαν στη θάλασσα σιδερένιες ράβδους ως σύμβολο της μονιμότητας των φιλικών τους αισθημάτων. Όλες οι πόλεις της συμμαχίας διατηρούσαν την ανεξαρτησία τους και είχαν ίση ψήφο στα συνέδρια, που γίνονταν κατά διαλείμματα στη Δήλο. Στη νήσο αυτή υπήρχε το κοινό ταμείο της συμμαχίας, το οποίο διαχειρίζονταν οι Ελληνοταμίες, που ήταν Αθηναίοι (δέκα) και τα λεφτά φυλάγονταν στο ναό του Απόλλωνα. Το ποσό της ετήσιας συμμαχικής εισφοράς ήταν στην αρχή 460 τάλαντα.

α. Κάτω από ποιες συνθήκες δημιουργήθηκε η Συμμαχία της Δήλου;

η ηγεμονία:
η κυριαρχία
μιας χώρας
πάνω στην
άλλη

1. Η Αθηναϊκή συμμαχία. Στη συμμαχία πήραν μέρος οι πόλεις που φοβούνταν περισσότερο τον περσικό κίνδυνο.

- Ο φόβος νέας περσικής εισβολής στρέφει τις πόλεις του Αιγαίου στην αναζήτηση στηρίγματος.
- Μετά την άρνηση της Σπάρτης οι πόλεις του Αιγαίου και των ιωνικών παραλίων συνάπτουν συμμαχία με την Αθήνα, με έδρα τη Δήλο (478 π.Χ. **Συμμαχία της Δήλου**).

- Ιδρυμένη το 478 π.Χ., ονομάστηκε έτσι από την αρχική της έδρα, τη νήσο της Δήλου, όπου συναντήσεις διεξάγονταν σε έναν ναό κι όπου τηρούταν το κοινό ταμείο των συμμαχικών πόλεων. Τα μέλη που την αποτελούσαν είχαν ,στην αρχή, τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις.

- Ορίζεται πως κάθε Πόλη - Μέλος θα είναι ελεύθερη και ανεξάρτητη ,θα εκπροσωπείται από τον αντιπρόσωπό της ο οποίος ψήφιζε στη σύνοδο των συμμάχων για λογαριασμό της. Με τον τρόπο αυτό παρουσιάζεται να έχουν όλα τα μέλη, μικρά και μεγάλα, την ίδια δύναμη στις ψηφοφορίες, αλλά στην πραγματικότητα οι μικρότερες πόλεις ήταν λογικό να επηρεάζονται από τη γνώμη των Αθηναίων. Ο κανονισμός πάντως έδειχνε να είναι δημοκρατικός.

Η αθηναϊκή συμμαχία γίνεται αθηναϊκή ηγεμονία

- Μεγάλο ρόλο στη μεταβολή αυτή έπαιξε και η μεταφορά το 454 π.Χ. του συμμαχικού ταμείου από τη Δήλο στην Αθήνα. Από το έτος αυτό η Αθήνα χρησιμοποιούσε τα συμμαχικά χρήματα όπως έκρινε η ίδια σωστό, ενώ παράλληλα αύξησε και τις εισφορές των μελών. Οι συμμαχικές δυνάμεις οδηγούνταν σε εκστρατείες από τους Αθηναίους, οι οποίοι τις αποφάσιζαν και σχεδίαζαν χωρίς να ρωτούν τις υπόλοιπες πόλεις. Η ανεξαρτησία και ισοτιμία των περισσότερων συμμάχων παραβιάστηκαν και τα μέλη της συμμαχίας έγιναν ουσιαστικά υπήκοοι της Αθήνας. Πολλές πόλεις λόγω της ηγεμονίας της Αθήνας και της παραγνώρισης τους δοκίμασαν να απαλλαγούν από την αθηναϊκή ηγεμονία αποχωρώντας από τη συμμαχία. Ο αθηναϊκός στρατός και στόλος επενέβηκε δυναμικά και κατέπνιξε στο αίμα τις «αποστασίες» αυτές.

Δεύτερη Αθηναϊκή Συμμαχία

- Η Δεύτερη Αθηναϊκή Συμμαχία ήταν συμμαχία που ίδρυσε η Αθήνα το 377 π.Χ. με σκοπό την προστασία των συμμαχικών κρατών από τις Σπαρτιατικές επεμβάσεις. Αποτελούσε ως ένα βαθμό αναβίωση της παλαιότερης Δηλιακής συμμαχίας που είχε διασπαστεί μετά την ήττα των Αθηναίων στον Πελοποννησιακό πόλεμο. Η συμμαχία διατηρήθηκε μέχρι το 355 π.Χ., οπότε και αποστάτησαν οι περισσότερες συμμαχικές πόλεις.

Ίδρυση της συμμαχίας

- Μετά το τέλος του Κορινθιακού πολέμου η Σπάρτη συνέχισε να δείχνει ηγεμονικές τάσεις. Με ψήφισμα της εκκλησίας του δήμου η Αθηναίοι αποφάσισαν τη δημιουργία της συμμαχίας που θα είχε ως βασικό σκοπό την εξασφάλιση της αυτονομίας των ελληνικών πόλεων απέναντι στις ηγεμονικές διαθέσεις της Σπάρτης. Κύρια αιτία για την απόφαση αυτή των Αθηναίων ήταν η επίθεση του Σπαρτιάτη στρατηγού Σφοδρία στην Αττική το 379 π.Χ. Οι πρώτοι που συμμετείχαν στη συμμαχία ήταν οι νησιωτικές πόλεις Χίος, Μυτιλήνη και Ρόδος. Έδρα του συμμαχικού συνεδρίου ορίστηκε η Αθήνα. Μετά την πρώτη εκστρατεία που πραγματοποίησε η συμμαχία προσχώρησαν σε αυτή οι Ευβοϊκές πόλεις, Χαλκίδα, Ερέτρια και Κάρυστος, η Πεπάρηθος (Σκόπελος), η Σκιάθος, οι Κυκλάδες, η Πέρινθος της Προποντίδας, η Μαρώνεια της Θράκης και το Δίον της Πιερίας.

Επέκταση της συμμαχίας

- Τα επόμενα χρόνια με τη δράση των Αθηναίων στρατηγών Ιφικράτη, Χαβρία, Τιμόθεου και Χάρη η συμμαχία επεκτάθηκε. Το 375 π.Χ. στη συμμαχία εντάχθηκε το Κοινό της Χαλκιδικής, τα νότια παράλια της Θράκης και οι πόλεις της Λέσβου Ερεσός και Άντισσα. Οι Αθηναίοι παράλληλα πραγματοποίησαν επιχειρήσεις στο Ιόνιο με τον Ιφικράτη και τον Τιμόθεο και έφεραν στη συμμαχία την Κεφαλονιά, την Λευκάδα και την Κέρκυρα. Οι επιχειρήσεις τους αυτές τους έφεραν σε σύγκρουση με την Σπάρτη με την οποία κατέληξαν σε συμφωνία ειρήνης και διέκοψαν τις επιχειρήσεις στην περιοχή. Το 365 π.Χ. ο Τιμόθεος ενίσχυσε τον Σατράπη Αριοβαρζάνη ο οποίος είχε αποστατήσει και κέρδισε ως αντάλλαγμα τη Σηστό στον Ελλήσποντο. Στο ξεκίνημα της επιχείρησης είχε προσαρτήσει και τη Σάμο στην οποία εγκατέστησε 2.000 Αθηναίους κληρούχους

Συρρίκνωση και διάλυση της συμμαχίας

- Μετά τη μάχη των Λεύκτρων η Θήβα εξελίχθηκε στην ισχυρότερη δύναμη του ελλαδικού χώρου. Διεύρυνε τις συμμαχίες της, αποσπώντας και την Εύβοια από την Αθηναϊκή συμμαχία. Με χρηματοδότηση των Περσών δημιούργησε ισχυρό στόλο, με τον οποίο άρχισε να αποδυναμώνει την Αθηναϊκή συμμαχία αποσπώντας περιοχές από αυτή.

- Παράλληλα η άνοδος της Μακεδονίας αφαίρεσε από την Αθήνα συμμαχικές περιοχές στην βόρεια Ελλάδα. Τέλος η Ρόδος, η Κως και η Χίος με παρότρυνση του σατράπη της Καρίας, Μαύσωλου αποστάτησαν κατά της Αθήνας. Η Αθήνα έστειλε στόλο για να καταστείλει την αποστασία. Αποτέλεσμα ήταν να ξεσπάσει ο Συμμαχικός πόλεμος. Κατά την διάρκεια του πολέμου σκοτώθηκε ο Αθηναίος στρατηγός, Χαβρίας. Στη συνέχεια οι στρατηγοί Ιφικράτης, Τιμόθεος και Χάρης, απέτυχαν να καταστείλουν την εξέγερση. Ο συμμαχικός πόλεμος έληξε τελικά το 355 π.Χ. και ακολουθήθηκε και από νέες αποστασίες, οδηγώντας τελικά στη διάλυση της Αθηναϊκής συμμαχίας.

ΟΜΑΔΑ Α

- ΑΛΤΑΝΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
 - ΑΝΔΡΕΟΥ ΣΤΕΡΓΙΟΣ
 - ΓΚΕΛΕΣΤΑΘΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
 - ΚΑΤΣΑΝΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
 - ΣΙΝΓΚ ΓΚΟΥΡΒΙΝΤΕΡ
-
- Εκπαιδευτικός: Μακρυγιάννη Νικολέτα ΠΕ02